

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Lillskogen Emma
Berg AntonSocialdepartementet
Dnr: S2019/02213/FST
e-post: s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23)

Socialdepartementet har remitterat betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23) till Uppsala kommun för yttrande.

Uppsala kommun lämnar sina synpunkter nedan dels som övergripande synpunkter och dels under rubriker som hänför sig till betänkandets indelning.

Övergripande synpunkter

Uppsala kommun ställer sig överlag positiv till inriktningen i utredningens förslag till modell för styrning och uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Kommunen noterar att utredningens förslag om ansvar för styrning och uppföljning enbart riktas till den statliga sektorn, men instämmer i utredningens bedömning om att aktörer ur flera sektorer är viktiga aktörer för att öka funktionshinderspolitikens genomslagskraft och reformtakten. Bland annat ser Uppsala kommun att relevanta aktörer inom den privata sektorn bör involveras mot bakgrund av att de besitter relevant kunskap och erfarenhet av frågorna. Dessa aktörer är även viktiga aktörer i arbetet för att uppfylla målen för funktionshinderspolitiken.

Uppsala kommuns uppfattning är att en ökad reformtakt inte enbart är beroende av en effektiv styrning och uppföljning utan även av lokala förutsättningar, såväl ekonomiska som prioriteringsmässiga. I och med att utredningen inte närmre beskriver vilka konkreta reformer som behöver vidtas för att förverkliga de mål som föreslås inom centrala samhällsområden, eller i vilken utsträckning dessa ligger inom kommunens rådighet att möta, är det svårt att på ett välgrundat sätt lämna vidare synpunkter gällande utredningens bedömning om konsekvenser för kommuner.

Uppsala kommun ser överlag positivt på den struktur för samråd och dialog mellan berörda aktörer som utredningen presenterar. Samtidigt gör kommunen bedömningen att dessa aktörer har olika förutsättningar och strukturer att förhålla sig

till i det praktiska genomförandet av politikområdet. För att möjliggöra en meningsfull delaktighet, som bidrar till att uppnå de mål som satts upp, ser Uppsala kommun att formerna och resurserna för denna delaktighet behöver konkretiseras för att kommunen ska kunna göra en bedömning om vilka konsekvenser förslaget medför ur det kommunala perspektivet.

6. En god grund för styrning och uppföljning

Uppsala kommun lämnar inga synpunkter vad gäller utredningens förslag under avsnitt 6 i sak, men ser positivt på intentionen att tydligare involvera organisationer som företräder personer med funktionshinder i styrning och uppföljning av funktionshinderspolitiken. Vad gäller kraven på samråd (s. 128) ser Uppsala kommun att det är viktigt att de organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning i synnerhet bereds förutsättningar att delta i dessa processer med hänsyn till att de i regel är ideella organisationer.

Kommunen är positivt inställd till utredningens bedömning om den lokala utvecklingskraften och behoven av att uppmärksamma kommunernas förutsättningar att vara involverade i styrning och uppföljning utifrån den föreslagna modellen. Kommunen delar bilden och vill betona vikten av att det är centralt att det finns tillräckliga resurser och ett välanpassat stöd, även på den kommunala nivån, för att kunna vidta de åtgärder som krävs för att undanröja hinder och öka tillgängligheten för alla.

Vidare ser kommunen att det är positivt att den föreslagna modellen betonar vikten av samråd och dialog över sektorsgränserna för att skapa genomslag för de mänskliga rättigheterna och funktionsnedsattas rättigheter i synnerhet. Emellertid ser kommunen att den decentraliserade och horisontella modellen för styrning fortsatt behöver vara kopplad till en tydlig ansvarsfördelning, mellan myndigheter och sektorer. Detta för att undvika otydliga styrsignaler, möjliggöra ansvarsutkrävande och göra det möjligt att prioritera insatser och resurser där identifierade behov är störst.

7.2. Mål och samhällsområden

Uppsala kommun instämmer i bedömningen att en tydlig prioritering bidrar till att ambitionerna om att öka reformtakten och öka funktionshinderspolitiken. Valet av prioriterade samhällsområden och frågor av särskild vikt kan vara ett lämpligt sätt att uppnå detta. Kommunen konstaterar att flera av de områden och frågor som presenteras ligger i linje med befintlig styrning inom det funktionshinderspolitiska området i Uppsala kommun.

Uppsala kommun ser emellertid inte utredningen tillräckligt beskriver hur samhällsområdena och de särskilda frågorna relaterar till varandra utifrån ett prioriteringsperspektiv. Särskilt är det inte tydligt huruvida alla samhällsområden och särskilda frågor ska tolkas vara av samma vikt och prioriteras lika högt i det praktiska genomförandet. Mot bakgrund av detta bedömer Uppsala kommun det som svårt att uppskatta vilka konsekvenser detta kan medföra i termer av exempelvis kostnader, förändrade arbetssätt eller avvägningar mellan de olika målen.

Kommunen ser det som viktigt att modellen för styrning och uppföljning kan belysa hur olika aspekter i genomförandet av de olika målen hänger samman, för att kunna ta ställning till vidare prioriteringar på nationell, regional och lokal nivå.

7.4. Arbetssätt och myndigheter med särskilt ansvar

Uppsala kommun instämmer i bilden av kommunernas betydelse för att målen för funktionshinderspoltiken ska uppfyllas. Kopplat till utredningens beskrivning av de utpekade myndigheternas ansvar att bland annat ta fram indikatorer och genomförandeplaner vill Uppsala kommun återigen betona att det är centralt att beakta lokala förutsättningar och resurser även i denna process.

Uppsala kommun delar uppfattningen av att utformning av genomförandeplaner och indikatorer behöver utgå från en nulägesbild. Därför ser kommunen att det är önskvärt att denna nulägesbild, i den mån det är möjligt, även ligger till grund för SCB:s uppdrag att utveckla ett nytt statistikområde kring levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning. Detta för att säkerställa att den statistik som utvecklas och ligger till grund för det fortsatta arbetet från början är kopplat till de prioriterade områdena och identifierade behoven.

En central frågeställning ur det kommunala perspektivet är formerna för de genomförandeplaner som utredningen föreslår att varje ansvarig myndighet ska ta fram för sitt ansvarsområde. Den beskrivning av genomförandeplaner som återges i betänkandet (s. 202) är övergripande och gör inte tydligt hur dessa planer ska relateras till kommunernas självbestämmande och lokala planer.

Uppsala kommun ser det som positivt att kunna ta stöd i nationell kunskap och styrning för utformning av lokala insatser och åtgärder och agera gemensamt över sektorsgränserna. Samtidigt anser Uppsala kommun att det är centralt att kommunerna själva kan råda över lokala prioriteringar utifrån lokala behov och förutsättningar.

7.5 Tydligt och sammanhållet system för uppföljning och analys

Uppsala kommun ser positivt på utredningens bedömning vad gäller behovet av analys som tar stöd i uppföljningen som vägledning för beslut och fortsatt arbete. Kommunen ställer sig vidare positiv till att förslaget innefattar ett tydligt användarperspektiv i arbetet, men vill betona att detta behöver utvecklas med hänsyn till de enskildas integritet och i tydlig samverkan med målgruppen.

Uppsala kommun ser även att det vore önskvärt att kunskap och erfarenheter från relevanta aktörer inom den privata sektorn tillvaratas på ett lämpligt sätt i systemen för uppföljning och analys.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling

Lars Niska

Ordförande

Sekreterare